

Escòcia lliure

Joan F. Mira

Fa pocs dies, en la constitució del Parlament de Catalunya, el president acabat d'elegir tancà el seu discurs, segons diu la premsa, amb la invocació o rit ritual "Visca Catalunya lliure". No està molt clar què vol dir "lliure", en aquest cas: si es tracta d'invocar una llibertat abstracta, de recordar una fantasia, d'un eslògan publicitari, o d'un enunciat polític seriós i eficaç. Certament, aquesta última cosa no pareix molt probable: és cert que l'oficiant pertany a un partit dit "independentista", i que aquest partit té una força considerable al Parlament, però és igualment cert que de la independència no se'n parla, ni poc ni molt, com a projecte visible o factible. La idea de fons, la condició condicionant, és que es tracta d'una il·lusió deliciosa, d'una autosatisfacció ideal i emocional, però que la realitat de les coses (la realitat es diu Espanya, i segons alguns, Europa) la fa del tot irrealitzable. Per tant, conservem la il·lusió, però dediquem-nos a les coses serioses: així és com va la cosa, i no sembla que cap "independentista" plantege seriosament alguna forma de procés cap a la independència. A Europa occidental, segons és fe general a tot el Regne d'Espanya (i a la República Francesa, i en gairebé tots els països de la Unió), imaginar nous estats independents ja no és possible, ni toca, ni és de cap manera acceptable. A l'Europa central i oriental, fa poc més de quinze anys, tampoc no semblava possible, i després va passar el que va passar. Però allò, se sol dir, era una cosa excepcional, estranya i diferent: els països d'Europa occidental no ho poden mirar com a exemple ni com a precedent. Per què? Ah, doncs, perquè no. Deu ser una cosa misteriosa, substancial, metafísica: ací els estats són els que són, i això se suposa ontològicament intocable.

Bé, doncs, a Escòcia almenys no ho volen veure així. A Escòcia parlen molt seriosament d'independència. Tranquil·lament, sense fer grans escarafalls, a poc a poc, creixent una elecció darrere de l'altra, creixent en els sondeigs i en l'opinió general. Ara mateix, sembla que ja més del 50% dels escocesos en són clarament partidaris.

En algun lloc he explicat aquella festa a què vaig assistir, ja fa molts anys, prop de la població d'Oban, al nord de Glasgow. Hi havia una petita multitud en uns camps a l'eixida del poble, i cap allà que vam anar, a fer d'espectadors del festival. Un animador amb micròfon anunciava les competicions d'esports tradicionals amb expressions com la següent: "I ara, senyores i senyors, el participant, bon escocès, llançarà un tronc de tant de llarg i tantes lliures de pes, que entre dos anglesos no podrien ni alçar-lo de terra." I després del *tossing the log* venien les pedres, que cap anglès tindria força per llançar, o una mena de martells, o el que fóra. La cosa important era que allà només hi havia escocesos ben cepats, que no eren anglesos. S'ho passaven d'allò més bé i aplaudien amb entusiasme tot esment de com són de nyicris i ridículs

els anglesos. Era doctrina pública. Llavors hi hagué desfílades de grups i d'associacions diverses, amb molta gaita i molta falda de quadres, bandes marcial amb pells de lleopard (que tant han amenitzat, per cert, les guerres colonials britàniques), i una gran carrossa o remolc en representació del Partit Nacionalista Escocès. La carrossa del partit era plena de joves vestits d'Astèrix i Obèlix, és a dir, suposadament amb uniforme de celtes primitius, amb pantalons de quadres, espasa i casc amb banyes. Més purament autèntics i primitius que William Wallace i els herois del *Braveheart*. Bé, això era Escòcia, a més del whisky, la IBM, Balmoral i el petroli. I ara aquell Partit Nacionalista Escocès, que fa trenta anys era folklore, és ja la força política majoritària, segurament guanyarà les pròximes eleccions, i assegura que proposarà un referèndum per la independència. Els anglesos, d'altra banda, no pareix que se'n preocupen gens ni mica, ni s'alteren ni s'exciten pel tema. I això, comparat amb Espanya, és una diferència substancial. Per això quan algú crida "Catalunya lliure" ja se sap que és un crit il·lusori, però quan allà criden "Escòcia lliure", ho diuen de debò. Pacència, que tot ha d'arribar, si és que arriba.

"Aquell Partit Nacionalista Escocès, que fa trenta anys era folklore, és ja la força política majoritària, segurament guanyarà les pròximes eleccions, i assegura que proposarà un referèndum per la independència. Els anglesos, d'altra banda, no pareix que se'n preocupen gens ni mica, ni s'alteren ni s'exciten pel tema. I això, comparat amb Espanya, és una diferència substancial"